

Պարույր Սևակ

Դառնում եմ

Եթե դառնայի նույնիսկ մրցարան՝
Ես չեի թողնի,
Որ կեղծավորը հաղթի շիտակին,
Ճատող թերուսը՝ խորհուն գիտակին:
Եթե դառնայի նույնիսկ թրծարան
Ու սուտ թրծեի հարկադրաբար՝
Բոլոր՝ ստերը մեկ-մեկ ճաքեին,
Հակառակ դեպքում՝ դուռըս փակեի:
Ո եթե նույնիսկ դիահերձարան՝
Վերստի՛ն սուտը,
Մե՛ծ հաշողությանք տարածվող սուտը
Ես կհերձեի,
Որ մի փորձեի՝
Ինչպես խելացի երեխան ինքը
Քանդում-ջարդում է իր խաղալիքը,
Որպեսզի տեսնի, նաև հասկանա՝
Ինչո՞ւմն է բանը և բանալիքը...
Ու երանի՛ թե
Խաղալիքի պես սուտն էլ փշանար,
Եվ չգտնվեր ո՛չ սարքող վարպետ,
Ո՛չ էլ գործարան...

Դառնայի մատան՝
Չէի ցանկանա մի խորշում պահել
Քծնանքի թթու և կամ թե քացախ,
Որ ախորժակ են գրգռում հաճախ,
Շատերիս նույնիսկ շատ դուր են գալիս,
Բայց ստամոքսը ազնիվ է, եթե
Միշտ ետ է տալիս...
Ու եթե խարան՝
Ես չէի ջնջվի այն սուտ-սուրբ աջից,
Որ բոլո՛ր նրանց գամում է խաչի,
Ովքեր մտքի մեջ,
Մտքի՛ մեջ անգամ
Ուզում են խույս տալ հարկադիր պաշից...
Ու եթե շարան՝
Չդառնամ շարան
Կեղծ հարցադրման,
Այլ մեղադրմա՛ն.
Եվ ոչ թե ինչ-որ հիմար ցույցերի,
Այլ մեղադրման ապացույցերի՛...
Ու եթե բերան՝
Ո՛չ խաբեբայի,
Այլ երեխայի՛,
Ո՛չ թե անտարբեր մի դասախոսի,
Այլ դատախազի՛.
Ո՛չ թե աղոթող մի խեղճ տատիկի,
Այլ մունետիկի՛...
Դառնայի պարան՝
Եթե ոչ լաստի
Կամ առագաստի,
Եթե ոչ պարզվող սուրբ դրոշակի,

Ապա ոչ ձեռքում և հրոսակի,
Որ նա դրանով ոտք ու ձեռք կծկի:
Ավելի լավ է այդ դեպքում արդեն
Գեթ պարան դառնալ... թեկուզ լվացքի՛...
Ու եթե իրան՝
Ո՛չ թե աջ ու ձախ անվերջ ճկվողի,
Այլ պատվախնդիր հպարտ աղջրկա՛
Եվ ա՛յն կտրիճի, որին՝ բարդու պես՝
Հատվել-փոկվել կա,
Բայց ծովել չկա՛...
Ու եթե կռան՝
Ո՛չ մարդկանց գլխին,
Այլ դարբնի՛ ձեռքում...
Ու եթե դռան հուսալի կողպեք՝
Պահեստի՛ վրա,
Որ բարիքը գա բարիքին դիզվի,
Պահեստի՛ վրա,
Եվ ո՛չ թե լեզվի...
Գիցուք, թե նաև դառնում են մի օր
Բանաստեղծության օրենսդիր մի նոր
Եվ... գիտե՞ք արդյոք, թե ինչ են անում,
Ա՞յս են հավանում,
Այն չե՞ն հավանում:
Չէ՛, թույլ են տալիս,
Երբ տեղն է գալիս,
Բանաստեղծները բանաստեղծելիս
(Ոչ զիզի-բիզի բան ստեղծելիս)
Չափածո խոսքում երբեք չգրված,
Կոպիտ համարվող,
Նույնիսկ արգելված

Բառեր ու խոսքեր թող օգտագործե՛ն,
Թո՛ղ չկարկամեն, թո՛ղ վստահ փորձեն:
-Օրենքներ չկա՛ն, կա լոկ հրավո՛ւնք...

15.VI.1957թ.

Մոսկվա